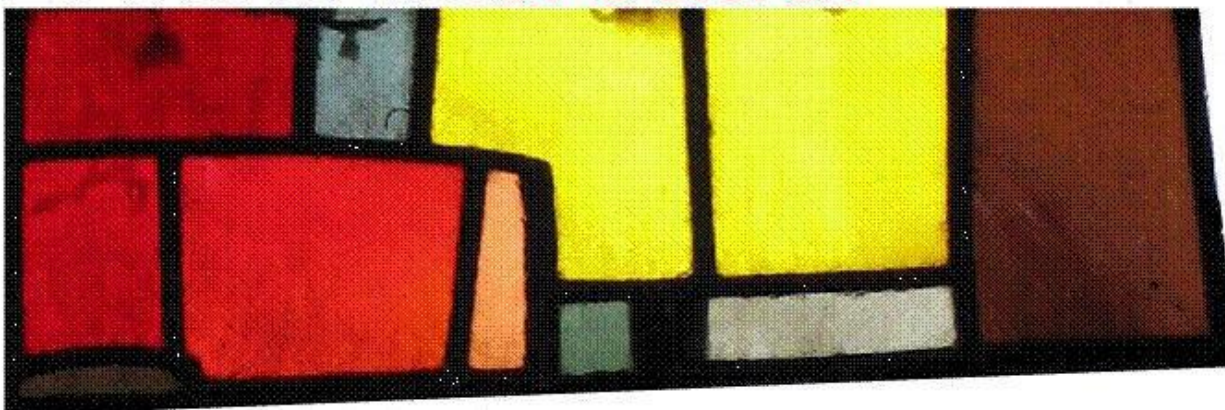

Beleidsplan 2014-2016

Eredienst *Creatief*

Versienummer	Datum	Status
Versie 0.1	18-12-2013	Concept
Versie 1.0	21-07-2014	Definitief

1. UITGANGSPUNT EN VISIE

Als er iets gezegd kan worden over de liturgie in de Nederlandse protestantse kerkfamilie is het dat de normatieve, vaste liturgische vorm niet meer dominant is. Dit geldt ook voor de liedcultuur. Er is een verscheidenheid aan culturen en er zijn veel interculturele bewegingen. Dit levert niet alleen enkele problemen op, het biedt ook allerlei mogelijkheden. 'De veelkleurigheid van de Protestantse Kerk ervaren wij als rijkdom en uitdaging' - aldus de visienota van de PKN: 'Leren leven van de verwondering'. Er is een toenemend besef om met die veelkleurigheid iets te doen. De termen 'Bricolage-liturgie' en 'Integratie van liedculturen' vallen. Maar hóe vinden we elkaar in de liturgie en met welke liederen en muziek? Hoe kan liturgische verscheidenheid de eenheid versterken? Hoe kunnen verschillen in traditie, in beleving en verwoording vruchtbaar samenkomen? Hoe kan er ruimte gegeven worden aan contemporaine vernieuwingen en tegelijkertijd recht gedaan worden aan de schatten van de traditie? Anderzijds: hoe *bevorderen* we de rijkdom van veelkleurige expressie in de ene kerk? Welke ruimte en faciliteiten bieden we aan creativiteit? Wat zijn onze piketpalen?

Hier ligt een uitdaging, maar de eerlijkheid gebiedt te constateren: dat dit ook wel een lastig probleem vormt. Naast de klassieke kerkmuziek is in de 20e eeuw de opmars van de lichte muziek niet te stuiten, ook niet in kerkelijk verband. De bekende hymnen krijgen in toenemende mate gezelschap van liederen uit andere, meer contemporaine tradities. Van Taizé tot Opwekking, van Iona tot Psalmen voor Nu. Of modern-klassiek, zoals Oosterhuis. In het kielzog daarvan past zich ook het instrumentarium aan. Naast het orgel verschijnen andere instrumenten en soms wordt dit klassieke instrument vervangen door de 'band'. Hier vallen de nodige irritaties te signaleren, over en weer. Er is weerstand, maar er is ook een 'open' verlegenheid. Dit betreft niet alleen de stijl, maar ook de achterliggende spiritualiteit en cultuur. Hoe gaan we met de lichte muziek om? Hoe verhouden zich de theologieën achter bijvoorbeeld het Liedboek en Opwekking? Wat moeten we met de nieuwe 'praise-cultuur'? Zijn de diverse culturen te verenigen of kiezen we voor monoculturen? In vervolg hierop: kiezen we voor het orgel of de band? Of zijn er meer mogelijkheden die recht doen aan heden én verleden? We hebben het idee dat men toch in toenemende mate het idee van 'blending' - zo men wil 'bricolage' - omarmt. Men wil het nieuwe implementeren, maar het oude niet kwijt. Vanwege de rijkdom van de variatie, maar ook vanwege de diverse bloedgroepen in de kerk. De gemeente is immers niet een vereniging van gelijkgestemde Bach-liefhebbers of liefhebbers van nederpop. Alleen Christus is onze verbindende schakel!

Om verschillende redenen kiezen de initiatiefnemers van EredienstCreatief voor het model van samengaan, van integratie en respect voor de eigenheid én legitimiteit van alle huidige bestaande liedculturen. Deze visie wordt inmiddels wereldwijd (oecumenisch) gewaardeerd. Daarmee zijn echter de praktische en theologische moeilijkheden niet weg. De door ons geplande conferentie is dan ook met name bedoeld om – in theorie en praktijk – naar wegen te zoeken waarop deze culturen elkaar op creatieve wijze kunnen verrijken. In tijden van afnemend kerkbezoek (ook onder gelovigen) kent liturgische bezinning een bijzondere urgentie. Oftewel: participatie aan de liturgie blijft daarom een spannend werkveld voor de kerken.

De initiatiefnemers komen samen uit verschillende stromingen binnen de (protestantse) kerk. We herkennen uitgangspunten van het *Calvin Institute of Christian Worship*, en zoeken naar een nieuwe, creatieve liturgische vormgeving, waarin verbindingen worden gezocht met andere liturgische tradities.

Vaste ijkpunten zijn:

- In de eredienst staat de *ontmoeting* met God en met elkaar centraal
- De *bijbel* speelt als Woord van God hierbij - als anker van die eredienst - een belangrijke rol.
- De focus richt zich op *creativiteit*: er wordt gestreefd naar een (meer) creatieve omgang met liturgie en kerkmuziek in het bijzonder
- Uitgangspunt is dat de verschillende visies op liturgie en de variatie aan liedculturen elkaar kunnen aanvullen en verrijken: *integratie*.

EredienstCreatief staat voor (**protestantse**) **vernieuwing van liturgie**

- vernieuwing van liturgie beschouwen we als gave van de Geest van God, die een ontmoeting teweegbrengt tussen God en zijn gemeente, door zijn Woord.
- vernieuwing van liturgie ontstaat uit en leidt tot volle, bewuste en actieve participatie van alle deelnemers aan de eredienst - en tot de dienst aan de samenleving.

EredienstCreatief laat zich inspireren door het *Calvin Institute of Christian Worship*, Grand Rapids, Michigan, een instituut dat de internationale veelkleurigheid van de christelijke liturgie bestudeert vanuit protestants perspectief, en zich inzet voor vernieuwing van de liturgische traditie. Het jaarlijkse *Calvin Symposium on Worship* fungeert als voorbeeld voor EredienstCreatief.

Een en ander resulteert in de volgende visie:

- In de eredienst staat de bevrijdende ontmoeting met God centraal. Deze eredienst scheidt in onze visie de ruimte voor een **vrijplaats**, waarin mensen vrij kunnen zingen en uitzingen. Een vrijplaats in de geest van Jezus. Er is dan ruimte voor het hele veelkleurige scala aan expressie van geloof en gemeenschap: lofprijzing en aanbidding, klacht en berouw, getuigenis en verkondiging, meditatie, verstilling, gebed, muziek. Ruimte is er voor ratio én emotie, voor geloof én ervaring, voor partituur én improvisatie.
- In de eredienst wordt de liturgische traditie **vernieuwd**, tot leven gewekt, getransformeerd. Dit voortdurende en veelkleurige proces heeft betrekking op de liturgische vormen, het zingen en de liederen, de muziek en het instrumentarium. Dit proces wordt actueel gevoed door een dynamische interactie tussen ons geloofsleven en de ons omringende cultuur, waarbij het 'gij geheel anders' ons niet verhindert een positieve kijk te hebben op de schepping en haar culturen.
- In de eredienst streven we naar **integratie** van uiteenlopende muzikale en liedculturen in de kerk. Wij willen – positief - uitgaan van de kernkwaliteiten van deze culturen op zodanige wijze dat er betekenisvolle en stijlvolle combinaties ontstaan, gedragen door de pluriforme gemeenschap zelf. Dit impliceert het bewust willen afbreken van liturgische en muzikale getto's in de kerk. De generaties mogen elkaar ontmoeten in een 'intergenerationele' liturgie. Midden én periferie, traditie en contemporaine vernieuwing, oud en jong, woord en toon, predikant en muzikant gaan zo vruchtbaar samen ('blended worship').
- Wij pleiten voor **werkplaatsen** waar ruimte is voor creatieve **experimenten**, waar nieuwe liturgische en muzikale ontwerpen en vormen kunnen ontstaan. Waar fouten gemaakt mogen worden. Waar naar elkaar geluisterd wordt. Waar met elkaar gespeeld wordt. Waar ook – zo nodig kritisch – geëvalueerd wordt om het nog beter te doen.

- Liturgie wordt van begin tot einde een **verhaal**, waarin we opgenomen worden. De narrativiteit bepaalt de 'flow' van de eredienst. Wij pleiten voor een narratieve liturgie die meeslepend en respectvol, bevestigend en uitdagend is. Niet zozeer om te boeien, maar om met elkaar tot commitment te komen aan de zaak van Jezus, aan de zaak van het Koninkrijk van God.

2. DOELSTELLING

De doelstelling van EredienstCreatief is:

- Organiseren van activiteiten ter vernieuwing van de eredienst en de muziek in (protestantse) gemeentes in Nederland.

EredienstCreatief beoogt daarmee:

- Openheid en inspiratie tot liturgische creativiteit (originaliteit en uitwerking)

EredienstCreatief wil:

- aanreiken van praktische tools (liturgisch, homiletisch, muzikaal, beleidsmatig etc.)
- aanzetten tot liturgische reflectie (praktijkevaluatie, reflectie voor wat betreft kwaliteit, bruikbaarheid, contextualiteit, etc.)
- op gang brengen van bezinning en verdieping (spiritueel, conceptueel)
- uitdagen tot het zien en aanbrengen van *verbanden* en *verbindingen* door:
 - integratie van liedculturen ('blended worship')
 - de rol/functie van de (kerk)muziek en haar relatie tot de cultuur
 - intergenerationele liturgie
 - multi-/interculturele liturgie
 - oecumenische vieringen (bruggen bouwen tussen liturgische getto's)
 - liturgische gastvrijheid (herkenning en erkenning van gasten, inclusiviteit)
 - respect voor traditie - vernieuwing van traditie
 - experimenten met en vormen van creatieve liturgie

3. DOELGROEPEN

EredienstCreatief werkt voor en met:

- voorgangers: predikanten, kerkelijk werkers
- kerkmusici: organisten, pianisten, cantores, zangleiders, koorleiders, leden koor/cantorij, muziketeams
- (toerustende) ambt dragers, liturgiecommissies, lectores, medewerkers kinder- en tienernevendienst
- geïnteresseerde gemeenteleden

4 PARTNERS

EredienstCreatief werkt bij activiteiten waar mogelijk samen met:

- 1) De Protestantse Kerk in Nederland
- 2) Nederlands Dagblad
- 3) Calvin Institute of Christian Worship
- 4) Kirche Kreativ

5. FINANCIEN

Per activiteit wordt een eigen begroting opgesteld. Voor deelname aan activiteiten wordt een aan de begroting afgemeten bedrag aan deelnemers gevraagd. Waar opportuun worden fondsen geworven of garantstellingen van partners gevraagd.

De activiteiten worden grotendeels gedragen door vrijwilligers. Medewerkers aan activiteiten (workshops/lezingen/musici) ontvangen voor zover mogelijk een vergoeding voor hun bijdragen. Na iedere activiteit wordt de realisatie uitgewerkt.

6. ORGANISATIE EN COMMUNICATIE

Voor iedere activiteit zijn bestuursleden actief in de samenstelling van het programma, de voorbereiding van de vieringen en de organisatie. De activiteiten worden geëvalueerd.

De spil van de communicatie is de website www.eredienstcreatief.nl waar artikelen en voorbeelden verschijnen passend bij de doelstelling van Eredienst*Creatief*. Voor het schrijven van deze artikelen en voorbeelden is een communicatiekalender opgesteld. De website is tevens het leidende kanaal voor nieuwsberichten over activiteiten, inschrijvingen en evaluaties.

7. ACTIVITEITEN 2014-2016

Activiteit	Datum
Studie/werkdag	Maart 2015
Symposium	Maart 2016
Workshops/Regioactiviteiten	Op aanvraag